

ΓΡΑΠΤΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΜΑΙΟΥ - ΙΟΥΝΙΟΥ 2019

ΜΑΘΗΜΑ: ΧΗΜΕΙΑ ΤΑΞΗ: Γ΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: /06/2019 ΧΡΟΝΟΣ: 120 λεπτά (ΧΗΜΕΙΑ / ΒΙΟΛΟΓΙΑ)	ΒΑΘΜΟΣ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΩΣ: ..... ΟΛΟΓΡΑΦΩΣ: ..... ΥΠΟΓΡΑΦΗ: .....
ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ: ..... ΑΡ.: ..... ΤΜΗΜΑ:	
Οδηγίες: • Το εξεταστικό δοκίμιο αποτελείται από τέσσερις (4) σελίδες. • Να απαντηθούν και τα τρία μέρη Α΄, Β΄ και Γ΄ του εξεταστικού δοκιμίου. • Το εξεταστικό δοκίμιο βαθμολογείται με 20 μονάδες. • Δεν επιτρέπεται η χρήση διορθωτικού υγρού ή διορθωτικής ταινίας.	

ΜΕΡΟΣ Α΄:Ερωτήσεις 1-3

Να απαντήσετε στις ερωτήσεις 1- 3.

Κάθε ορθή απάντηση βαθμολογείται με δύο (2) μονάδες.

Ερώτηση 1

α . Ο περιοδικός πίνακας αποτελείται από επτά οριζόντιες σειρές που ονομάζονται ομάδες / **περίοδοι.** (μον.0,5)

β. Οι ομάδες του Περιοδικού Πίνακα είναι οι **κατακόρυφες στήλες** (μον.0,5)

γ. Ένα χημικό στοιχείο ανήκει στην δεύτερη Περίοδο και περιέχει τρία ηλεκτρόνια στην εξωτερική του στιβάδα. Πόσες στιβάδες έχει το ποιο πάνω στοιχείο και σε ποια κύρια ομάδα ανήκει; (μον.1)

Δύο στιβάδες και στην Τρίτη κύρια ομάδα.

Ερώτηση 2

- .α. Οι κοινές ιδιότητες των βάσεων οφείλονται στα **ανιόντα υδροξυλίου** / κατιόντα νατρίου. (μον.0,5)
- .β. Οξέα ονομάζονται οι ενώσεις που όταν διαλυθούν στο νερό δίνουν κατιόντα **υδρογόνου** (μον.0,5)
- .γ. Βασικός χαρακτήρας είναι το σύνολο των κοινών **ιδιοτήτων** των βάσεων. (μον.0,5)
- .δ. Ένα διάλυμα χρωματίζει κίτρινη την ηλιανθίνη. Επομένως ανήκει **στα οξέα/ στις βάσεις**. (μον.0,5)

Ερώτηση 3

Δίνεται ο πιο κάτω χημικός τύπος CuCl_2 ,

- .α. Σε αυτόν το χημικό τύπο, το αμέταλλο γράφεται πρώτο / **δεύτερο**. (μον.0,5)
- .β. Ποιο είναι το σθένος του χαλκού; Δικαιολογείστε την απάντησή σας. (μον.1)
- Δύο, γιατί το σθένος του γίνεται δείκτης του χλωρίου.**
- .γ. Το όνομα της πιο πάνω ένωσης είναι **Χλωριούχος χαλκός** (μον.0,5)

ΜΕΡΟΣ Β':Ερωτήσεις4-5

Να απαντήσετε στις ερωτήσεις 4-5.

Κάθε ορθή απάντηση βαθμολογείται με τέσσερις (4) μονάδες.

Ερώτηση 4

Δύο δοκιμαστικοί σωλήνες Α και Β, περιέχουν αντίστοιχα Χαλκό και μαγνήσιο. Προσθέτουμε και στους δύο σωλήνες διάλυμα υδροχλωρικού οξέος. Κλείνουμε το σωλήνα Β με πώμα.

- .α. • Να γράψετε την παρατήρησή σας για το σωλήνα Α. (μον.0,5)
Στον σωλήνα Α δεν συμβαίνει τίποτα.
- .β. • Να γράψετε μια παρατήρησή σας, για το τι συμβαίνει στο σωλήνα Β. (μον. 0,5)
Παρατηρούμε αφρισμό, (ο σωλήνας βράζει ,το μαγνήσιο εξαφανίζεται,)
- Τι συμβαίνει, όταν πλησιάσουμε αναμμένο σπέρτο στο στόμιο του σωλήνα Β;(μον. 0,5)
Ακούγεται μια μικρή έκρηξη
- Ποιο είναι το αέριο που ελευθερώνεται στο σωλήνα Β; (μον. 0,5)
Το υδρογόνο
- Το αέριο που εκλύεται είναι **ελαφρύτερο** / βαρύτερο από τον αέρα. (μον. 0,5)
- Ο σωλήνας Β θερμαίνεται επομένως η αντίδραση είναι ενδόθερμη/ **εξώθερμη** .(μον.0,5)
- Να συμπληρώσετε λεκτικά την πιο κάτω χημική αντίδραση. (μον. 1)
μαγνήσιο + υδροχλωρικό οξύ $\longrightarrow$ χλωριούχο μαγνήσιο + Υδρογόνο

Ερώτηση 5

Δοκιμαστικός σωλήνας περιέχει διάλυμα **υδροχλωρικού οξέος**.

.α. Προσθέτουμε στο σωλήνα μερικές σταγόνες δείκτη βρομοθυμόλης. Ποιο είναι το χρώμα που παίρνει ο δείκτης; (μον. 0,5)

Κίτρινος

.β. Δικαιολογείστε την απάντησή σας . (μον.0,5)

Γιατί βρίσκεται σε όξινο περιβάλλον

Στη συνέχεια προσθέτουμε στο σωλήνα , σταγόνα, σταγόνα διάλυμα **υδροξειδίου του νατρίου**, μέχρι να δούμε αλλαγή του χρώματος.

.γ. Ποιο είναι το νέο χρώμα της βρομοθυμόλης; (μον.0,5)

Πράσινο

- Το διάλυμα στην δεδομένη στιγμή είναι βασικό / **ουδέτερο**. (μον.0,5)

Τέλος συνεχίζουμε να προσθέτουμε **διάλυμα υδροξειδίου του νατρίου**.

.δ. • Στο τελικό διάλυμα ο αριθμός των κατιόντων υδρογόνου είναι μεγαλύτερος / **μικρότερος** από τον αριθμό των ανιόντων υδροξυλίου. (μον.0,5)

- Ποιο είναι το τελικό χρώμα του δείκτη; (μον.0,5)

Είναι μπλε

.ε. Η χημική αντίδραση που πραγματοποιήθηκε ονομάζεται **εξουδετέρωση** (μον. 0,5)

.στ. Συμπληρώστε τη σχετική χημική αντίδραση. (μον. 0,5)

ΜΕΡΟΣ Γ΄:

Να απαντήσετε στην ερώτηση 6.

Η ορθή απάντηση βαθμολογείται με έξι (6) μονάδες.

Ερώτηση 6

α. Τα χημικά στοιχεία της πρώτης ομάδας του περιοδικού πίνακα, εκτός από το υδρογόνο ονομάζονται αλογόνα / **αλκάλια**. (μον. 0,5)

β. Στην εξωτερική ηλεκτρονική στιβάδα τα χημικά στοιχεία της πρώτης ομάδας του περιοδικού πίνακα, έχουν ένα **ηλεκτρόνιο** (μον,0,5)

.γ. Γιατί το νάτριο φυλάγεται στο πετρέλαιο; (μον. 1)

Είναι πολύ δραστικό μέταλλο , επομένως δεν πρέπει να έρχεται σε επαφή με τον ατμοσφαιρικό αέρα.

.δ. Το νάτριο είναι **μαλακό** / σκληρό μέταλλο. (μον. 0,5)

.ε. Τοποθετούμε μικρό κομματάκι νατρίου στο νερό .

- Να γράψετε δύο παρατηρήσεις σας. (μον.1)

Γίνεται σφαιρίδιο, στριφογυρίζει, (επιπλέει, καπνοί, φωτιά, λιώνει)

Στη συνέχεια προσθέτουμε μερικές σταγόνες φαινολοφθαλείνης .

- Ποιο είναι το χρώμα που αποκτά η φαινολοφθαλείνη; (μον.0,5)

Γίνεται κόκκινη

- Να εξηγήσετε γιατί η φαινολοφθαλείνη παίρνει το συγκεκριμένο χρώμα. (μον.0,5)

Βρίσκεται σε βασικό περιβάλλον

- Το διάλυμα που παράγεται έχει **pH > 7** / pH < 7. (μον.0,5)

.στ. Με τη βοήθεια σύρματος χρωμονικελίνης, τοποθετούμε μερικούς κόκκους χλωριούχου νατρίου σε αναμμένο λύχνο.

- Τι παρατηρούμε να γίνεται σε σχέση με το χρώμα της φλόγας; (μον. 0,5)

Η φλόγα γίνεται κίτρινη

- Ο Χρωματισμός αυτός οφείλεται στα ιόντα χλωρίου / **στα ιόντα νατρίου** (μον. 0,5)

-ΤΕΛΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ-

Ο Διευθυντής

_____
Χαράλαμπος Χριστοδούλου